

Úvod do pojistného práva

/ 4. 10. 2018/ Adam Forst

Zaměření kurzu

Zaměření:

- Získání praktických znalostí z oblastí pojistného práva
- Porozumění propojení této oblasti práva s jinými právními obory
- Získání zkušeností s výukou zaměřenou sektorově nikoli oborově

Cíle:

- Zvýšení uplatnitelnosti studentů
- Vyhovění potřebám praxe

Hlavní zaměření pojistného práva

- Finančníctví
- Smluvní právo
- Náhrada škody
- Ochrana spotřebitele
- Procesní právo
- Distribuce

1 Soudy	26 Advokátní kancelář Jansta, Kostka
2 Státní zastupitelství	27 Rödl & Partner
3 Ministerstvo spravedlnosti	28 KPMG
4 Ministerstvo vnitra (vč. Policie ČR)	29 Kinstellar
5 Orgány EU	30 Greenpeace
6 Ministerstvo zahraničních věcí	31 Wilson & Partners
7 Allen & Overy	32 GE Money Bank
8 Havel, Holásek & Partners	33 PRK Partners
9 Bezpečnostní informační služba	34 Weil, Gotshal & Manges
10 Armáda ČR	35 Komerční banka (Société Générale)
11 Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák	36 Císař, Češka, Smutný a spol.
12 Ministerstvo financí	37 Holec, Zuska & Partneři Advokáti
13 Škoda Auto (Volkswagen Group)	38 Glatzová & Co.
14 Člověk v tísni	39 PwC
15 ČEZ	40 Penta Investments
16 White & Case	41 Giese & Partner
17 EY (Ernst & Young)	42 Siemens
18 Deloitte	43 bnt attorneys-at-law
19 ČSOB (KBC)	44 Raiffeisenbank
20 Akademie věd České republiky	45 O2 Czech Republic
21 Baker & McKenzie	46 Vodafone
22 Clifford Chance Prague LLP	47 Wolf Theiss
23 PPF	48 Mališ Nevrkla Legal
24 Česká spořitelna (Erste Bank)	49 Weinhold Legal
25 BBH, advokátní kancelář	50 T-Mobile

Program

Přednášky

- 4/10/2018: Úvod do pojistného práva, dělení, názvosloví, relevantní právní úprava (Adam Forst)
- 25/10/2017: Pojistná smlouva (Ludvík Bohman / Adam Forst)
- 22/11/2017 - Korporační aspekty správy pojišťovny; zákon o pojišťovnictví; pojistné podvody (Monika Herešová / Hynek Růžička)
- Pojištění osob, ochrana spotřebitele, ochrana osobních údajů apod. (Monika Herešová)
- 6/12/2017 - Regulace distribuce pojištění; zkoušení (Robert Šimek / Adam Forst)

Podmínky ukončení předmětu

- Účast na 3 ze 4 seminářů

Ústní zápočet;

- 15 min
- Student si vylosuje jednu z probíraných oblastí, ve které prokáže znalost klíčových ustanovení a základní orientaci v tématu

Učební pomůcky:

- ÚZ pojišťovnictví
- Přednášky a cvičení
- KARFÍKOVÁ, Marie a Vladimír PŘIKRYL. Pojišťovací právo (doplňkově)

Relevantní právní úprava

Zákony:

ZÁKON č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

ZÁKON č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (zejm. 2756 a násl. a 2483 a násl.)

ZÁKON č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí

ZÁKON č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně

ZÁKON č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi (vybraná ustanovení)

ZÁKON č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (vybraná ustanovení)

ZÁKON č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (vybraná ustanovení)

ZÁKON č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (vybraná ustanovení)

Softlaw:

Vybrané benchmarky ČNB

(https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/)

Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví

Základní charakteristika pojištění

Účel:

- Obrana proti nahodilosti (pojistný zájem)

Principy:

- Odvážnost
- Neekvivalentnost
- Solidarita

Atributy pojištění

- Odhad objektivního (a subjektivního) rizika
- Riziko morálního hazardu

Historie

- Egypt 2500 let př.n.l. – dohody o společném hrazení nákladů na pohřeb
- 400 let př. n. l. – dohody o společném hrazení škod z námořních nehod, zranění ve válce, poskytnutí věna apod.
- 1308 Paříž– jedna z prvních dochovaných poj. smluv se týká důchodového pojištění – za jednorázových 2400 limů náleželo od určitého věku opatovi doživotně 400 limů
- 15. stol. – námořní pojištění, výplata za závazek, že někdo jiný odškodní
- 1680 Anglie – založení první požární pojišťovny
- 1688 kavárna Edwarda Lloyda na Tower Street, brokeři sháněli upisovatele
- 1852 Kolín nad Rýnem, jedna z prvních zajišťovacích společností
- 1868 Pojišťovací banka Slavia v Čechách

LLOYD'S

SLAVIA®
POJIŠŤOVNA →

Vývoj právní úpravy

- 1811 – Všeobecný zákoník občanský (ABGB),
- 253/1852 ř. z. – o zakládání, zařízení i hospodaření pojišťoven
- 45/1934 Sb., zákon o pojistné smlouvě
- 40/1964 Sb., občanský zákoník
- 37/2004 Sb. , o pojistné smlouvě
- 89/2012 Sb., občanský zákoník
- 277/2009 Sb., o pojišťovnictví (předchozí úprava 1991, 1999)

Základní pojmy

Co je třeba rozumět?

- zájemcem
- účastníkem
- pojistitelem
- pojistníkem
- pojištěným
- oprávněnou osobou
- obmyšleným
- skupinovým pojištěním
- pojistná smlouva
- pojistka

Překlad do ang. viz www.cap.cz

Základní pojmy

Co je třeba rozumět?

nahodilou skutečností

škodnou událostí

pojistnou událostí

likvidací

vyluka

pojistnou dobou (x období)

pojistným nebezpečím

pojistným rizikem

pojistným zájmem

Základní pojmy

Co je třeba rozumět ?

pojistným (jednorázovým x běžným)

spoluúčastí

pojistnou částkou

pojistným limitem

časovou cenou

novou cenou

odkupným

podpojištěním x přepojištěním

regresem

Základní pojmy ?

- doba, na kterou bylo soukromé pojištění sjednáno,
- osoba, na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje,
- míra pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím
- nahodilá skutečnost blíže označená v pojistné smlouvě nebo ve zvláštním právním předpisu, na který se pojistná smlouva odvolává, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění
- cena, kterou měla věc bezprostředně před pojistnou událostí; stanoví se z nové ceny věci, přičemž se přihlíží ke stupni opotřebení nebo jiného znehodnocení anebo k zhodnocení věci, k němuž došlo její opravou, modernizací nebo jiným způsobem,

Základní pojmy - příklad

- Novotný uzavře smlouvu
- Novotná je vlastníkem auta
- Novotný ml. dostane pojistné plnění
- Auto má cenu 1 mil. Kč.
- Při totální škodě se vyplatí hodnota vozidla v době krádeže
- Při krádeži se vyplatí hodnota vozidla v době krádeže, maximálně však do výše 500 tis. Kč
- Pojištění je sjednáno na dva roky
- Pojistné se hradí ročně

Náležitosti pojistné smlouvy a souvis. dokumentace

- 2758, 2777/1
- pojistník, pojistitel, oprávněná osoba
- pojistné a splatnost
- Pojistná událost a nebezpečí
- Pojistná doba
- Číslo smlouvy
- Odchylná ujednání od pojistných podmínek
- 2761 pojistný zájem
- Písemná forma

Náležitosti pojistné smlouvy a souvis. dokumentace

- 1751 – včlenění pojistných podmínek
- 435 – náležitosti obchodních listin
- 21a z. č. 38/2004 – předsmluvní informace
- 14 z. č. 634/1992 – info o spotřebitelském mimosoudním řešení sporu
- 2775 – je třeba vydat pojistku

Příklady

1. Úprava pojištění hodinek
 - Oprava terminologických chyb
 - Doplnění chybějících povinných ustanovení
 - Jiná vylepšení

Dělení pojištění

- Zákonné x smluvní
- Povinné x nepovinné
- Škodové x obnosové
- Pojištění majetku x pojištění osob
- Životní pojištění x neživotní pojištění

Pojištění majetku x osob

Majetku

- Běžné
- pojištění právní ochrany
- pojištění odpovědnosti za škodu
- pojištění úvěru a záruky
- pojištění finančních ztrát

Osob

- pojištění životní
- pojištění úrazové
- pojištění pro případ nemoci

Životní x neživotní pojištění

Příloha č. 1 zákona č. 277/2009

Životní:

- pro případ smrti, pro případ dožití, důchodu,
- pojištění úrazu nebo nemoci jako doplňkové pojištění
- Svatební pojištění nebo pojištění prostředků na výživu dětí.
- Trvalé zdravotní pojištění podle čl. 2 odst. 3 písm. a) bodu iv) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES1).

Neživotní

- Úrazové pojištění
- Pojištění nemoci
- Pojištění škod na dopravních prostředcích
- Pojištění přepravovaných
- Pojištění škod na jiném majetku
- Pojištění odpovědnosti za újmu
- Pojištění úvěru
- Pojištění záruky (kauce)
- Pojištění různých finančních ztrát
- Pojištění právní ochrany.
- Pojištění bezprostředně souvisejících s cestováním.

Příklady

1. Klasifikace složek cestovního pojištění
 - Jaké typy pojištění obsahuje
 - Jaká právní úprava se na jednotlivé složky vztahuje
2. Klasifikace pojištění dle z. č. 168/1999 Sb.

Příklady

3. Klasifikace pojištění a nalezení příslušného ustanovení k řešení této situace

- *Problém, který klient řeší, spočívá v tom, že klient měl jako soukromá osoba uzavřené pojištění nemovitosti na byt, cca 12 let, které řádně platil. Následně převedl tento byt na třetí osobu (nevím, zda převedl gratis nebo prodal). Proto chtěl pojištění ukončit. Nicméně prošvihl řádnou lhůtu k podání výpovědi, takže oni to brali tak, že pojištění skončí až k 30/6/2016 i když on chtěl ukončit k 30/6/2015. Vymáhají po něm pojistné cca 5.000 Kč. Jemu se nelíbí, že nechtějí přistoupit na „dohodu“ o ukončení pojištění (nechce už jim těch cca 5 tis. Kč zaplatit) a trvají výhradně na „výpovědi“, byť dohodu všeobecné smluvní podmínky také připouštějí. Domnívá se, že když jim tolik let řádně platil, tak proč by nyní nemohli přimhouřit oko a ukončit to tak, jak chce on. Jde mu o princip, je připraven se i soudit.*

Povinné ručení

- 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla
- implementace tzv. motorové směrnice
- povinnost uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (tzv. povinné ručení)
- smluvní přímus na straně pojišťoven 3
- náhrada původního zákonného pojištění vznikalo přímo okamžikem uvedení vozidla do provozu

Povinné ručení – rozsah (§ 6)

- pojištění se vztahuje nejen na odpovědnost provozovatele, ale i na odpovědnost řidiče
- škody vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci, ušlý zisk, účelně vynaložené náklady právního zastoupení
- podmínkou náhrady škody je, že ke škodě došlo v době trvání pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti
- škod na zdraví nebo škod usmrcením výše limitu plnění nejméně 35 mil. Kč
- u věcných škod, limit pojistného plnění činí nejméně 35 mil. Kč bez ohledu na počet poškozených
- pojištění nekryje – újmu řidiče, újmu osobám blízkým, škodu na předmětném vozidle, škodu na přepravovaných věcech apod.

Povinné ručení – povinnosti

- pojistitel má povinnost ustanovit v každém jiném členském státě škodního zástupce
- bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli, že došlo ke škodné události s uvedením skutkového stavu a předložit k tomu příslušné doklady
- bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli, že byl proti němu uplatněno právo na náhradu škody
- povinnost rovněž oznámit, pokud v souvislosti se škodnou událostí bylo
- zahájeno správní nebo trestní řízení

Povinné ručení – regresy (§ 10)

- a) újmu způsobil úmyslně,
- b) nesplnil povinnost podle zákona upravujícího provoz na pozemních komunikacích nebo ohlásit dopravní nehodu a v důsledku toho byla ztížena nebo znemožněna možnost řádného šetření pojistitele
- c) bez zřetele hodného důvodu opustil místo dopravní nehody nebo jinak znemožnil zjištění skutečné příčiny vzniku dopravní nehody,
- d) způsobil újmu provozem vozidla, které použil neoprávněně,
- h) řídil vozidlo v době, kdy mu byl uložen zákaz činnosti řídit vozidlo,
- i) řídil vozidlo pod vlivem alkoholu, omamné nebo psychotropní látky

Povinné ručení – práva poškozeného

- právo uplatnit svůj nárok na plnění přímo na pojistiteli škůdce nebo u Kanceláře pojistitelů
- pojistitel povinen provést šetření škodné události bez zbytečného odkladu nejpozději do 3 měsíců
- - škody věcné a škody na zdraví a na životě bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli, že došlo ke škodné události s uvedením skutkového stavu a předložit k tomu příslušné doklady
- bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli, že byl proti němu uplatněno právo na náhradu škody

Příklady

Žena, 25 let – polytrauma, vegetativní stav

- **Plnění 23.500.000,- Kč, z toho**
 - ✓ **Náklady léčení zdr. pojišťovny** 7.000.000,- Kč
 - ✓ **Bolestné** 2.000.000,- Kč
 - ✓ **ZSU** 12.000.000,- Kč
 - ✓ **Ztráta na výdělků (kapitalizace)** 1.500.000,- Kč
 - ✓ **Péče o zdraví (kapitalizace)** 1.000.000,- Kč

Děkuji za pozornost

adamforst@seznam.cz